

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JEANA RICHARDA DE LA TOUR
přednesené dne 23. března 2023¹

Věc C-590/21

**Charles Taylor Adjusting Limited,
FD
proti
Starlight Shipping Company,
Overseas Marine Enterprises Inc.**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Areios Pagos (Kasační soud, Řecko)]

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Justiční spolupráce v občanských věcech – Nařízení (ES) č. 44/2001 – Uznávání a výkon rozhodnutí vydaných v jednom členském státě v jiném členském státě – Článek 34 – Důvody pro zamítnutí – Rozpor s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá – Pojem ‚veřejný pořádek‘ – Rozhodnutí bránící pokračování řízení zahájeného u soudu jiného členského státu nebo výkonu práv na soudní ochranu“

I. Úvod

1. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předložená Areios Pagos (Kasační soud, Řecko) se týká výkladu čl. 34 bodu 1 a čl. 45 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech².
2. Tato žádost byla podána v rámci sporu týkajícího se uznání a výkonu rozhodnutí vydaných soudem jednoho členského státu soudem jiného členského státu, která mají za následek odrazení účastníků řízení, kteří podali žalobu u jiného soudu prvního členského státu, od pokračování v řízení před tímto soudem.
3. Soudní dvůr se na základě této žádosti bude zabývat otázkou, zda lze uznání a výkon rozhodnutí ukládajícího náhradu nákladů tohoto řízení, vydaného proti těmto navrhovatelům na základě porušení dohody o narovnání, kterou bylo ukončeno předchozí řízení o žalobě podané těmito navrhovateli a potvrdil soud určený v této dohodě, odmítnout pro rozpor s veřejným pořádkem ve smyslu čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001.

¹ – Původní jazyk: francouzština.

² – Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42.

4. Vysvětlím, proč se domnívám, že v takové situaci je třeba rovněž uplatnit zásady, které vedly Soudní dvůr k závěru, že „anti-suit injunction“, tedy příkaz, jímž se zakazuje určité osobě podat návrh na zahájení řízení k soudu jiného členského státu nebo v takovém řízení pokračovat, není slučitelný se systémem stanoveným nařízením č. 44/2001.

II. Právní rámec

5. Článek 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 stanoví:

„Rozhodnutí se neuzná,

1. je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá.“

6. Článek 45 odst. 1 tohoto nařízení zní:

„Soud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 43 nebo článku 44 podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí pouze na základě důvodů uvedených v člancích 34 a 35. Soud vydá neprodleně rozhodnutí.“

III. Skutkové okolnosti sporu v původním řízení a předběžné otázky

7. Dne 3. května 2006 se u pobřeží zálivu Port Elizabeth (Jihoafrická republika) potopila loď *Alexandros T.* i s nákladem. Společnosti Starlight Shipping Company³, která je vlastníkem plavidla, a Overseas Marine Enterprises Inc⁴, jež je provozovatelem tohoto plavidla, požadovaly od pojistitelů plavidla náhradu škody na základě smluvní odpovědnosti pojistitelů z důvodu vzniku pojistné události.

8. V důsledku odmítnutí ze strany těchto pojistitelů zahájila společnost Starlight proti nim v témže roce ve Spojeném království řízení u příslušného soudu a proti jednomu pojistiteli rozhodčí řízení. V době, kdy tato řízení probíhala, uzavřely společnosti Starlight, OME a pojistitelé lodi dohody o narovnání⁵, kterými bylo řízení mezi stranami ukončeno. Pojistitelé vyplátili v dohodnuté lhůtě pojistné plnění stanovené v pojistných smlouvách jako úplnou úhradu ztráty plavidla *Alexandros T.*

9. Tyto dohody byly dne 14. prosince 2007 a dne 7. ledna 2008 potvrzeny anglickým soudem, u něhož probíhalo řízení o žalobě. Tento soud nařídil zastavení všech dalších řízení v dotčené věci, která vplynula z téže žaloby.

10. Po uzavření uvedených dohod podali společnosti Starlight a OME, jakož i ostatní vlastníci a fyzické osoby, jež je právně zastupují, několik žalob u Polymeles Protodikeio Peiraios (soud prvního stupně v Pireu, Řecko), z nichž je třeba zmínit žaloby podané dne 21. dubna 2011 a dne

³ – Dále jen „Starlight“.

⁴ – Dále jen „OME“.

⁵ – Dále jen „dohody o narovnání“. Existují tři takové dohody, a sice ze dne 13. prosince 2007, ze dne 7. ledna 2008 a ze dne 30. ledna 2008, přičemž poslední z nich byla uzavřena v rámci rozhodčího řízení.

13. ledna 2012 mimo jiné proti společnosti Charles Taylor Adjusting Limited⁶, která poskytuje právní a technické poradenství a hájila pojistitele plavidla *Alexandros T.* vůči nárokům společnosti Starlight před anglickým soudem, a proti FD, řediteli této společnosti.

11. Společnost Starlight a společnost OME se těmito novými žalobami, které mají deliktní základ, domáhaly náhrady majetkové i nemajetkové újmy, jež jim údajně vznikla v důsledku nepravdivých a pomlouvačných tvrzení, za něž údajně nesou odpovědnost pojistitelé lodi a jejich zástupci. Společnosti Starlight a OME tvrdily, že v době, kdy ještě probíhalo původní řízení o vyplacení pojistného plnění od pojistitelů a kdy odmítnutí vyplatit pojistné plnění trvalo, pracovníci a zástupci těchto pojistitelů šířili v přítomnosti Ethniki Trapeza tis Ellados (Národní banka Řecka), která byla zástavním věřitelem vlastníka potopené lodi, a mimo jiné také na pojistném trhu nepravdivé tvrzení, že ztráta lodi byla způsobena vážnými závadami na lodi, o nichž vlastníci věděli.

12. V průběhu roku 2011, kdy probíhalo řízení o uvedených žalobách, podali pojistitelé lodi a jejich zástupci, včetně společnosti Charles Taylor a FD, odpůrců v těchto řízeních, u anglických soudů žaloby proti společnostem Starlight a OME, kterými se domáhali určení, že řízení zahájená v Řecku představují porušení dohod o narovnání, a vyhovění jejich deklaratorním nárokům na nápravu a náhradu škody.

13. Poté, co proběhla soudní řízení na všech stupních anglických soudů, vyústily tyto žaloby v rozsudek a dvě usnesení soudce High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division, Commercial Court [Vrchní soud (Anglie a Wales), senát pro obchodní spory, Spojené království (dále jen „High Court“)] ze dne 26. září 2014⁷, jež se opíraly o obsah dohod o narovnání a doložku o volbě soudu, v níž byl tento soud určen, a v nichž byla navrhovatelům přiznána náhrada nákladů řízení v Řecku a náhrada nákladů řízení v Anglii⁸.

14. Monomeles Protodikeio Peiraios, Naftiko Tmima (samosoudce soudu prvního stupně v Pireu) vyhověl návrhu společnosti Charles Taylor a FD ze dne 7. ledna 2015 o uznání a prohlášení těchto rozhodnutí za částečně vykonatelná v Řecku v souladu s nařízením č. 44/2001.

15. Dne 11. září 2015 podaly společnosti Starlight a OME proti tomuto rozhodnutí odvolání⁹ k Monomeles Efeteio Peiraios, Naftiko Tmima (odvolací soud v Pireu, rozhodující osobou samosoudce, oddělení pro námořní záležitosti, Řecko).

16. Rozsudkem ze dne 1. července 2019 tento soud jejich návrhu vyhověl s odůvodněním, že rozhodnutí, jejichž uznání a výkon jsou požadovány, obsahují „kvazi anti-suit injunctions“, které vylučují možnost obrátit se na řecké soudy, což je v rozporu s ustanoveními čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod¹⁰ a čl. 8 odst. 1 a článku 20 Syntagma (Ústava). Tato ustanovení jsou přitom základem pojmu „veřejný pořádek“ v Řecku.

17. Společnost Charles Taylor a FD se proti tomuto rozhodnutí odvolali k Areios Pagos (Kasační soud). Domnívali se, že rozsudek a usnesení High Court nejsou ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem místa soudu nebo Evropské unie a neporušují její základní zásady. Tvrdí, že přiznání předběžné náhrady škody na základě žalob podaných v Řecku před podáním dotčených žalob

⁶ – Dále jen „Charles Taylor“.

⁷ – Dále jen „rozsudek High Court“, „usnesení High Court“ a společně „rozsudek a usnesení High Court“.

⁸ – Pro podrobný popis jejich obsahu viz body 30 až 34 tohoto stanoviska.

⁹ – Viz bod 25 tohoto stanoviska.

¹⁰ – Podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“).

u anglických soudů jim nebránilo v tom, aby pokračovali v podávání žalob u řeckých soudů nebo aby jim tyto soudy poskytly soudní ochranu. Proto byly tento rozsudek a tato usnesení High Court nesprávně považovány za „anti-suit injunctions“.

18. Za těchto podmínek se Areios Pagos (Kasační soud, Řecko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být výraz ‚zjevně v rozporu s veřejným pořádkem‘ Unie, a v důsledku toho i s vnitrostátním veřejným pořádkem, což je důvodem pro odepření uznání a prohlášení vykonatelnosti podle čl. 34 bodu 1 a čl. 45 odst. 1 nařízení č. 44/2001, chápán v tom smyslu, že vedle výslovných ‚anti-suit injunctions‘, které zakazují zahájení a pokračování v řízení před soudem jiného členského státu, zahrnuje i rozhodnutí nebo usnesení soudu jiného členského státu, které zakazují a brání žalobci získat soudní ochranu u soudu jiného členského státu nebo pokračovat v řízeních již zahájených u tohoto soudu, a je takový zásah do pravomoci soudu jiného členského státu projednat určitý spor, který již probíhá před tímto soudem, slučitelný s veřejným pořádkem Unie? Konkrétně, je v rozporu s veřejným pořádkem Unie ve smyslu čl. 34 bodu 1 a čl. 45 odst. 1 nařízení č. 44/2001 uznání nebo prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí nebo usnesení vydaného soudem členského státu, který přiznává prozatímní a předběžnou náhradu nákladů řízení žadatelům o uznání nebo prohlášení vykonatelnosti, které jim vznikly v souvislosti s podáním žaloby nebo pokračováním v řízení před soudem jiného členského státu, a to z toho důvodu, že:

a) z posouzení této žaloby vyplývá, že se na věc vztahuje dohoda o narovnání, řádně uzavřená a potvrzená soudem členského státu, který vydal rozsudek nebo usnesení, a

b) soud jiného členského státu, u něhož byla podána nová žaloba stranou, proti níž byl vydán rozsudek nebo usnesení, není příslušný z důvodu doložky o výlučné příslušnosti?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku, jedná se ve smyslu čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001, vymezeného výkladem Soudního dvora, o překážku uznání a prohlášení vykonatelnosti v Řecku rozsudku a usnesení s výše uvedeným obsahem (první otázka) přijatých soudy jiného členského státu (Spojeným královstvím), jsou-li tento rozsudek a tato usnesení v přímém a zjevném rozporu s vnitrostátním veřejným pořádkem s přihlédnutím k (výše uvedeným) základním politickým a právním pojetím převládajícím v Řecku a základním pravidlům řeckého práva, která tvoří jádro práva na soudní ochranu (články 8 a 20 Ústavy, článek 33 Astikos Kodikas (občanský zákoník), a zásadou ochrany práva na soudní ochranu, jak je upřesněno v článku 176, čl. 173 odst. 1 až 3, článcích 185, 205 a článku 191 Kodikas Politikis Dikonomias (občanský soudní řád) [...], jakož i čl. 6 odst. 1 EÚLP, takže v takovém případě je možné neuplatnit zásadu volného pohybu soudních rozhodnutí, která je inherentní unijnímu právu? Je neuznání z důvodu této překážky slučitelné s pojetími, jež přijímají a podporují evropskou perspektivu?“

19. Písemná vyjádření předložili společnost Charles Taylor a FD, společnosti Starlight a OME, řecká a španělská vláda a Evropská komise.

IV. Analýza

20. Podstatou první předběžné otázky vnitrostátního soudu je, zda musí být čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že soud členského státu může odmítnout uznání a výkon rozhodnutí z důvodu jeho rozporu s veřejným pořádkem spočívajícího v tom, že toto rozhodnutí brání pokračování řízení probíhajícího před jiným soudem tohoto členského státu tím, že přiznává jednomu z účastníků řízení prozatímní finanční náhradu nákladů, které nese z důvodu zahájení tohoto řízení, a to zaprvé proto, že se na předmět tohoto řízení vztahuje dohoda o narovnání, jež byla platně uzavřena a potvrzena soudem členského státu, který uvedené rozhodnutí vydal, a zadruhé proto, že soud jiného členského státu, u něhož bylo toto řízení zahájeno, není příslušný vzhledem k doložce o volbě výlučně příslušného soudu.

21. V projednávané věci byly rozsudek a usnesení High Court, o jejichž uznání a výkon je žádáno u řeckého soudu, vydány dne 26. září 2014. Na věc v původním řízení se *ratione temporis* použije nařízení č. 44/2001¹¹.

22. Toto nařízení obsahuje zvláštní pravidla pro uznávání a výkon soudních rozhodnutí, která je třeba připomenout¹², přičemž je třeba poznamenat, že ne všechna byla do nařízení 1215/2012 začleněna.

A. Připomenutí pravidel pro uznání a výkon rozhodnutí, která se na spor vztahují

23. Nařízení č. 44/2001 stanoví, že „[r]ozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení“¹³. Stane-li se sporným, zda rozhodnutí má být uznáno, může každá strana, která uplatňuje uznání jako hlavní věc v daném sporu, navrhnout, že soudní rozhodnutí má být uznáno¹⁴. Pro účely výkonu rozhodnutí stanoví článek 38 tohoto nařízení řízení o návrhu na prohlášení vykonatelnosti v členském státě, v němž se o uznání žádá¹⁵.

24. V této fázi se neprovádí žádný přezkum ve věci samé¹⁶.

¹¹ – Podle článku 66 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1) se nařízení č. 44/2001 použije i na žaloby podané před 10. lednem 2015. To platí i pro rozhodnutí vydaná ve Spojeném království podle čl. 67 odst. 2 písm. a) Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 2020, L 29, s. 7), přijaté rozhodnutím Rady (EU) 2020/135 ze dne 30. ledna 2020 o uzavření Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 2020, L 29, s. 1) a platné ode dne 1. února 2020, v souladu s jejím článkem 185, s přechodným obdobím do 31. prosince 2020 (článek 126), během něhož se na Spojené království vztahovalo právo Unie, nestanoví-li uvedená dohoda jinak (článek 127).

¹² – Co se týče zásady, že výklad, který Soudní dvůr podal v souvislosti s ustanoveními jednoho z těchto právních předpisů, včetně Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), podepsané dne 27. září 1968 v Bruselu, ve znění následných úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě (Úř. věst. 1998, C 27, s. 1) (dále jen „Bruselská úmluva“), platí rovněž pro ustanovení ostatních těchto předpisů, pokud tato ustanovení mohou být považována za rovnocenná, viz rozsudek ze dne 20. června 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488), bod 42.

¹³ – Článek 33 odst. 1. Toto pravidlo je založeno na vzájemné důvěře ve spravedlnost v rámci Unie, která vychází ze zásady, že všechny členské státy respektují unijní právo, přičemž cílem je zajistit volný pohyb rozhodnutí [viz rozsudky ze dne 16. července 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, bod 40 a citovaná judikatura), a ze dne 12. prosince 2019, Aktiva Finants (C-433/18, EU:C:2019:1074, body 23 a 25)].

¹⁴ – Viz čl. 33 odst. 2 nařízení č. 44/2001. Soud členského státu, u něhož je otázka uznání takových rozhodnutí vznesena jako předběžná otázka, je navíc příslušný k jejímu rozhodnutí (viz odstavec 3 tohoto článku).

¹⁵ – Tento postup byl zrušen nařízením č. 1215/2012 (viz bod 26 odůvodnění). Pro účely připomenutí vykonávané kontroly viz rozsudek ze dne 6. září 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, body 43 a 44). Podle článku 48 nařízení č. 44/2001 může být prohlášení vykonatelnosti cizích rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o více nárocích, omezeno na některé nároky, jež lze oddělit, a to buď z moci úřední, nebo na žádost navrhovatele.

¹⁶ – Viz článek 41 a bod 17 odůvodnění nařízení č. 44/2001.

25. Podle čl. 45 odst. 1 nařízení č. 44/2001 může soud zamítnout nebo zrušit prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí na základě důvodů uvedených v člancích 34 a 35 uvedeného nařízení pouze v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti podle čl. 43 odst. 1 tohoto nařízení¹⁷.

26. Článek 34 nařízení č. 44/2001 stanoví čtyři obecné důvody pro neuznání rozhodnutí¹⁸. Bod 1 tohoto článku se týká případu, kdy je „takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá“. Podle čl. 35 odst. 3 tohoto nařízení nelze hledisko veřejného pořádku uplatnit v případě pravidel pro určení příslušnosti¹⁹.

27. Předkládající soud si klade otázku ohledně použití tohoto kritéria s ohledem na zvláštní okolnosti projednávané věci.

B. Zvláštní okolnosti věci v původním řízení

28. Za pozornost stojí několik prvků týkajících se průběhu řízení a obsahu dotčených rozhodnutí.

1. Průběh řízení

29. Účelem předkládacího rozhodnutí je vyložit důvod pro zamítnutí uznání a výkonu rozhodnutí z důvodu jeho rozporu s veřejným pořádkem, a to v procesním kontextu, jenž vykazuje následující zvláštnosti:

- *dohody o narovnání stanovující výlučnou příslušnost* anglického soudu byly účastníky původního řízení uzavřeny v rámci řízení o žalobě podané společností Starlight, a to na *smluvním základě*;
- odpůrkyně v řízení o *odpovědnosti za protiprávní jednání* zahájeném společnostmi Starlight a OME před řeckým soudem obdržely po uzavření těchto dohod od tohoto anglického soudu rozhodnutí, kterými bylo vyhověno jejich deklaratorní žalobě na ochranu a kterými jim byla ve formě zálohy přiznána náhrada nákladů řízení před řeckým soudem, jakož i náhrada nákladů řízení před uvedeným anglickým soudem, a
- jak upozornili společnost Charles Taylor a FD, uznání a výkon tohoto rozhodnutí závisí na posouzení jeho předmětu.

2. Obsah dotčených rozhodnutí, jak jej vylíčil předkládající soud

30. Otázky předkládacího soudu vyplývají z obsahu rozsudku a usnesení High Court, který dovozuje z žaloby podané společností Charles Taylor a FD.

¹⁷ – Viz bod 18 odůvodnění nařízení č. 44/2001. Článek 43 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že „[p]roti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek“.

¹⁸ – Další důvody jsou uvedeny v článku 35 nařízení č. 44/2001. Tento článek se týká splnění kritérií pro příslušnost ve věcech pojištění, spotřebitelských smluv a smluv, jež určují výlučný soud bez ohledu na bydliště stran, jakož i pravidla stanoveného v článku 72 tohoto nařízení. Tato ustanovení byla zahrnuta do čl. 45 odst. 1 nařízení č. 1215/2012 a byla vztahena pouze na oblast individuálních pracovních smluv. Pro ilustraci procesních důsledků viz rozsudek ze dne 3. dubna 2014, Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, body 54 až 58).

¹⁹ – Viz také rozsudek ze dne 16. ledna 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, bod 45), a bod 53 tohoto stanoviska.

31. Zaprvé tato rozhodnutí jsou založena na dvojím konstatování. Na jedné straně bylo rozsudkem konstatováno, že žaloby podané v Řecku jsou v rozporu s dohodami o narovnání²⁰. Tyto dohody byly uzavřeny mezi účastníky řízení, kteří byli v soudních a rozhodčích řízeních v Anglii nařčeni z účasti na kolektivním protiprávním jednání. Důsledkem těchto dohod je, že o případné žalobě podané proti těmto účastníkům řízení ze stejného důvodu, jako je důvod, který tvoří základ řízení vedeného proti nim v Řecku, již bylo rozhodnuto těmito dohodami podle pravidla použitelného na spolupachatele protiprávního jednání.

32. Na druhou stranu bylo usnesení rovněž konstatováno, že žaloby u řeckého soudu byly podány v rozporu s výlučnou volbou soudu.

33. Zadruhé ve dvou samostatných usneseních bylo společně Starlight a OME uloženo zaplatit:

- na základě rozsudku High Court, kterým se stanoví podstata nároku a jeho výše²¹, předběžnou částku z titulu náhrady škody splatnou v souvislosti s řízením v Řecku ve výši 100 000 liber (GBP) (přibližně 128 090 eur)²², a to nejpozději do 16:30 hodin dne 17. října 2014, na pokrytí veškerých škod vzniklých do 9. září 2014 včetně, a
- dvě částky jakožto náhradu nákladů řízení před anglickým soudem, a to částku 120 000 GBP (přibližně 153 708 eur) a částku 30 000 GBP (přibližně 38 527 eur), které jsou splatné ve stejné lhůtě, jakožto plnou náhradu.

34. Zatřetí další prvky lze nalézt v usnesení High Court, jejichž uznání a prohlášení vykonatelnosti bylo požadováno u řeckých soudů. Předkládající soud je připomíná takto:

- „Obě usnesení [High Court] dokonce obsahují na začátku příkazy, které upozorňují společnosti Starlight a OME a osoby, které je zastupují, že pokud usnesení nevyhoví, může to být považováno za pohrdání soudem a jejich majetek může být zabaven nebo jim může být uložena pokuta nebo mohou být fyzické osoby umístěny do vazby (body 1 až 5)“.
- „Tato usnesení obsahují také následující body, které rovněž nebyly obsaženy v návrhu navrhovatelů (nebylo požadováno, aby tyto pasáže byly uznány nebo prohlášeny za vykonatelné):

4. Rozhodnutí o výši náhrady škody bude přijato vůči každé ze společností Starlight a OME.

5. Bude možné žádat o další zálohy na uvedenou náhradu škody [to je zjevně myšleno pro případ, že řízení před řeckými soudy bude pokračovat a náklady navrhovatelů se znásobí²³].“

²⁰ – Anglický soud zdůraznil, že podmínky dohod o narovnání osvobozují společnost Charles Taylor a FD mimo jiné od jakýchkoli závazků v souvislosti s jakýmkoli nároky, které by společnosti Starlight a OME (nebo některá z nich) mohly vznést v souvislosti se ztrátou plavidla, včetně jakýchkoli závazků v souvislosti s nároky uplatněnými v řeckých soudních řízeních.

²¹ – Předkládající soud cituje bod 83 rozhodnutí High Court takto: „[Navrhovatelé] požadují [...] náhradu [...] nákladů, které jim dosud vznikly [v anglickém originálu „costs“] a jež činí téměř 163 000 GBP. [Požadovaná] předběžná platba [...] činí 150 000 GBP nebo jinou částku, kterou High Court určí podle svého uvážení“. Dále se v předkládacím rozhodnutí uvádí, že v tomto ohledu bylo upřesněno, že v tomto řízení ostatní navrhovatelé požadovali „předběžnou náhradu škody ve výši 60 % nákladů, které jim vznikly během řeckého soudního řízení“. Dále v bodě 94 tohoto rozhodnutí, jenž je rovněž citován v předkládacím usnesení, High Court rozhodl, že „přiměřená prozatímní platba jako záloha na výše uvedenou náhradu škody činí 100 000 GBP“. Předkládající soud v této souvislosti uvedl, že „tato úvaha má rovněž deklaratorní povahu a po posouzení návrhu je třeba konstatovat, že v projednávané věci se jedná pouze o otázku jeho uznání, a nikoliv o otázku prohlášení jeho vykonatelnosti, přičemž tato druhá otázka se týká pouze příslušné části usnesení, které následovalo po rozhodnutí“.

²² – Podle směnného kurzu ze dne 26. září 2014 (viz bod 13 tohoto stanoviska).

²³ – Poznámka předkládajícího soudu.

– „A první usnesení obsahuje navíc následující příkazy:

8. [...] každá ze společností Starlight a OME uzavře dohodu, která stanoví, že strany CTa [²⁴] jsou zproštěny jakýchkoli závazků v souvislosti s nároky, které každá ze společností Starlight a OME může uplatnit v řeckých soudních řízeních vedených proti každé ze stran CTa, v souladu se vzorem dohody přiloženým k tomuto usnesení, a společnosti Starlight a OME jsou povinny vrátit podepsané originály právním zástupcům stran CTa [...]
9. Pokud se společnosti Starlight a OME nepodaří nalézt ani přiměřeným pátráním nebo pokud do výše uvedeného data dohody nepodepíší či odmítnou podepsat, je možné požádat soudce M. Kaye QC, aby dohody vymáhal sám.‘“

35. Za těchto okolností vyvstává otázka, jakou povahu mají rozhodnutí, o jejichž uznání a výkon se žádá.

C. Kvalifikace dotčených rozhodnutí

36. Předkládající soud poznamenává, že rozsudek a usnesení High Court, jehož výlučnou příslušnost si strany zvolily v dohodách o narovnání, určují jejich účinky na řízení probíhající před řeckými soudy.

37. Je pravda, že tato rozhodnutí nejsou určena přímo řeckému soudu a formálně nezakazují pokračování řízení před ním. Obsahují však důvody pro příslušnost řeckého soudu, pokud jde o dohody o narovnání mezi stranami, a uložení peněžitých trestů, včetně přiznání náhrady škody formou zálohy, která je odrazující, neboť její výše není konečná a závisí na pokračování tohoto řízení²⁵. Kromě toho jsou doprovázeny neoddelitelnými sankcemi a příkazy k zajištění jejich vymáhání²⁶. Jsou určeny *in personam* společnostem Starlight a OME, aby přestaly jednat v rozporu s dohodami o narovnání obsahujícími doložku o volbě soudu²⁷.

38. Na základě všech těchto skutečností se mi jeví jako důvodné, aby předkládající soud označil rozsudek a usnesení High Court za „kvazi anti-suit injunctions“²⁸ a aby odkázal zejména na rozhodnutí o náhradě škody, jejichž uznání a výkon jsou požadovány.

²⁴ – Předkládající soud uvádí, že „CTa“ je označení pro navrhovatele, tj. pro společnost Charles Taylor a pro FD, viz bod 17 tohoto stanoviska.

²⁵ – Předkládající soud se dále domnívá, že výpočet a zálohové přiznání nákladů řízení jako předběžné náhrady škody je v podstatě skrytou sankcí.

²⁶ – Již v rozsudku ze dne 10. února 2009, Allianz a Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, bod 20), Soudní dvůr upozornil na rozmanitost opatření přijatých v rámci „anti-suit injunctions“.

²⁷ – Viz bod 34 tohoto stanoviska.

²⁸ – V tomto ohledu viz výraz „forma *anti-suit injunction*“ použitá v bodě 89 rozsudku ze dne 19. září 2018, C. E. a N. E. (C-325/18 PPU a C-375/18 PPU, EU:C:2018:739).

39. Domnívám se proto, že se předkládající soud správně zamýšlí nad tím, zda jsou účinky případného uznání a výkonu těchto rozhodnutí slučitelné s nařízením č. 44/2001, když odkázal na judikaturu Soudního dvora týkající se *vydávání „anti-suit injunction“*²⁹ s cílem dovést z toho důvod porušení veřejného pořádku.

D. Zásady judikatury použitelné na „anti-suit injunction“

1. Neslučitelnost přezkumu příslušnosti soudu členského státu soudem jiného členského státu se zásadou vzájemné důvěry

40. Podle ustálené judikatury Soudního dvora³⁰ brání unijní právo v oblasti soudní příslušnosti tomu, aby soud zakázal účastníkovi řízení zahájit řízení nebo v něm pokračovat u soudu jiného členského státu³¹, pokud tím zasahuje do příslušnosti tohoto soudu rozhodovat spor, který mu byl předložen. Takový zásah není slučitelný se systémem Bruselské úmluvy a nařízení č. 44/2001, jenž je založen na zásadě vzájemné důvěry.

41. Kromě toho Soudní dvůr zamítl různé důvody dovolávané k ospravedlnění tohoto zásahu:

- skutečnost, že je pouze nepřímý a má zabránit zneužití postupu žalovaného ve vnitrostátním řízení. Soudní dvůr konstatoval, že posouzení protiprávnosti jednání žalovaného, který se dovolává příslušnosti soudu jiného členského státu, zahrnuje posouzení relevantnosti podání žaloby u soudu jiného členského státu³², a
- skutečnost, že se jedná o účastníka rozhodčího řízení³³.

²⁹ – V oblasti *uznávání a výkonu rozhodnutí*, kterými se účastníkovi řízení zakazuje podat určitý návrh u soudu členského státu, vydal Soudní dvůr pouze jeden rozsudek [rozsudek ze dne 13. května 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316)]. V projednávané věci však tento rozsudek není relevantní. Týkal se rozhodčího nálezu, což vedlo Soudní dvůr k závěru, že zejména z důvodu působnosti nařízení č. 44/2001, z níž je rozhodčí řízení vyloučeno, nemůže mít tento rozhodčí nálezn ani rozhodnutí, kterým jej případně soud členského státu uzná, dopad na vzájemnou důvěru mezi soudy různých členských států, na níž toto nařízení spočívá (bod 39). Z toho vyplývá, že na řízení o uznání a výkonu rozhodčího nálezu, jako je nálezn dotčený ve věci v původním řízení, se vztahuje vnitrostátní a mezinárodní právo použitelné v členském státě, v němž je požadováno toto uznání a tento výkon (bod 41). V témže smyslu bod 12 odůvodnění nařízení č. 1215/2012 nyní zdůrazňuje, že toto nařízení se neuplatní na žalobu nebo rozhodnutí týkající se uznání nebo výkonu rozhodčího nálezu (viz rozsudek ze dne 20. června 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association, C-700/20, EU:C:2022:488, bod 46).

³⁰ – Viz rozsudek ze dne 27. dubna 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, body 29 a 31). Viz také rozsudek ze dne 10. února 2009, Allianz a Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69), a jeho shrnutí v rozsudku ze dne 13. května 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, body 32 až 34). Pokud jde o nejnovější rozhodnutí – avšak v oblasti rodičovské zodpovědnosti –, viz rozsudek ze dne 19. září 2018, C. E. a N. E. (C-325/18 PPU a C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, bod 90).

³¹ – Pro připomenutí kontextu, v němž bylo použito „anti-suit injunction“ v zemích „common law“, viz Usunier, L., „Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale. – Compétence. – Exceptions à l'exercice de la compétence. – Conflits de procédures. – Articles 29 à 34 du règlement (UE) n° 1215/2012“, *JurisClasseur Droit international*, LexisNexis, Paříž, 7. října 2015 (poslední aktualizace dne 3. srpna 2022), svazek 584 až 170, bod 5.

³² – Viz rozsudek ze dne 27. dubna 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, bod 28).

³³ – Viz rozsudky ze dne 10. února 2009, Allianz a Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, body 27 a 28), jakož i ze dne 13. května 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, bod 32).

42. Z této judikatury tedy vyplývá obecná a nyní již ustálená zásada, podle níž každý soud, u něhož bylo zahájeno řízení, sám určí, zda je příslušný k rozhodnutí sporu, který mu byl předložen, na základě platných pravidel³⁴, a účastník řízení nesmí být pod případnou sankcí zbaven možnosti podat žalobu u soudu v členském státě, jenž ověří jeho příslušnost³⁵.

2. Výjimky ze zásady neprovádění přezkumu soudní příslušnosti omezené normotvůrcem Unie

43. Judikatura Soudního dvora připomíná, že výjimky z této obecné zásady jsou v omezené míře povoleny nařízením č. 44/2001, že se týkají pouze fáze uznání nebo výkonu rozhodnutí a jejich cílem je zajistit uplatnění určitých pravidel zvláštní nebo výlučné příslušnosti stanovených pouze tímto nařízením³⁶.

44. Proto je podle mého názoru třeba dovodit, že normotvůrce Unie měl za to, že dohody stran o předložení jejich sporů rozhodčímu řízení nebo o určení soudu k jejich projednání nemají vliv na uplatnění zásady neprovádění přezkumu příslušnosti³⁷.

45. K posledně uvedenému případu se Soudní dvůr dosud nevyjádřil³⁸. Podle mého názoru, analogicky k řešení přijatému v rozhodčím řízení ve věci Allianz a Generali Assicurazioni Generali³⁹, strana, která podá žalobu k soudu členského státu s tím, že se na ni podle jejího názoru nevztahuje doložka o soudní příslušnosti, s níž souhlasila, nemůže být zbavena soudní ochrany, na kterou má nárok⁴⁰.

³⁴ – Viz rozsudek Allianz a Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, body 29 a 30).

³⁵ – Pro připomenutí této zásady a jejího širokého pojetí viz rozsudek ze dne 19. září 2018, C. E. a N. E. (C-325/18 PPU a C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, body 90 a 91). V tomto smyslu viz také některá vnitrostátní rozhodnutí, např. rozsudek Cour de cassation (Kasační soud) (Francie), první občanskoprávní senát, ze dne 14. října 2009 (č. 08-16.369 a 08-16.549), a komentáře zejména Clavel, S., „Conflicts de juridictions. – Exequatur d'un jugement étranger. – Injonction anti-suit. – Ordre public international. – Clause attributive de juridiction. – Clauses de procédure.“, *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Paříž, leden 2010, č. 1, s. 146-155, zejména s. 152, a Muir Watt, H., „La procédure d'anti-suit injonction n'est pas contraire à l'ordre public international“, *Revue critique de droit international privé*, Dalloz, Paříž, 2010, s. 158 až 163. Viz také rozhodnutí High Court ze dne 6. června 2018, Nori Holding a další v. Public Joint-Stock Company Bank Otkritie Financial Corporation, bod 90, citované Law, S., „Article 29“, v Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) No. 1215/2012*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2022, s. 466 až 483, zejména body 29.52 a 29.54, s. 481 a 482.

³⁶ – Viz poznámka pod čarou 18 tohoto stanoviska.

³⁷ – V této souvislosti je třeba zdůraznit, že zatímco v Bruselské úmluvě měla podle jejího článku 17 dohoda o volbě soudu za následek určení výlučně příslušného soudu, v nařízeních č. 44/2001 a č. 1215/2012 bylo toto pravidlo zachováno, „pokud se strany nedohodnou jinak“.

³⁸ – Ve věci Gjensidige (C-90/22), kterou Soudní dvůr v současné době projednává, byl Soudní dvůr požádán o výklad čl. 45 odst. 1 písm. e) bodu ii) nařízení č. 1215/2012 (druhá předběžná otázka), pokud jde o dohodu o volbě soudu obsaženou ve smlouvě o mezinárodní přepravě, která se řídí zvláštní mezinárodní úmluvou, a o výklad pojmu „veřejný pořádek“ v tomto konkrétním kontextu (třetí předběžná otázka).

³⁹ – C-185/07, EU:C:2009:69, body 26 a 31. Soudní dvůr rozhodl, že státnímu soudu nelze bránit v tom, aby zkoumal předběžnou otázku platnosti nebo použitelnosti rozhodčí dohody, a tedy aby na žádost zúčastněné strany posoudil, zda je rozhodčí dohoda neplatná, neúčinná nebo nevykonatelná. V tomto ohledu podotýkám, že navzdory kritice, kterou právní věda vyjádřila po vydání tohoto rozsudku z důvodu zvláštní situace rozhodčího řízení (viz zejména Muir Watt, H., op. cit., s. 161), rozsudek ze dne 13. května 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316), nepochybně zásady, na nichž je tento rozsudek založen. Ve stejném smyslu viz rozhodnutí Cour de cassation (Kasační soud), prvního občanskoprávního senátu, ze dne 14. října 2009 (č. 08-16.369 a 08-16.549), který rozhodl, že „anti-suit injonction“, jehož účelem „mimo oblast působnosti úmluv nebo práva Společenství“ je vynucení respektování doložky o příslušnosti, není v rozporu s mezinárodním veřejným pořádkem. Pokud jde o některé připomínky právní vědy k tomuto rozsudku, viz poznámku pod čarou 35 tohoto stanoviska.

⁴⁰ – Diskuse mezi stranami se může zaměřit zejména na hmotněprávní požadavek, že dohoda o příslušnosti se musí týkat „již vzniklé[ho] nebo budoucí[ho] sporu z určitého právního vztahu“ (čl. 23 odst. 1 nařízení č. 44/2001). Viz rozsudek ze dne 21. května 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, bod 67). Soud, u něhož bylo zahájeno řízení, by mohl rovněž ověřit, zda se doložka o volbě soudu neodchyluje od pravidla výlučné příslušnosti nebo zda existoval záměr se od něj odchýlit nebo zda nebylo nahrazeno z důvodu jiných okolností. Pro ilustraci viz Legros, C., „Commerce maritime. – Contrat de transport de marchandises. Responsabilité du transporteur“, *JurisClasseur Transport*, LexisNexis, Paříž, 25. září 2021, svazek 1269, II, Conflicts de juridictions, bod 48. Viz dále, pokud jde o uznání rozhodnutí o nepřislušnosti na základě doložky o soudní příslušnosti a důvodu jeho platnosti, rozsudek ze dne 15. listopadu 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a další (C-456/11, EU:C:2012:719, body 29 a 41).

46. Základ zákazu „anti-suit injunctions“ v rámci Unie, totiž vzájemná důvěra mezi soudy, jakož i neexistence zvláštního ustanovení v nařízení č. 1215/2012, kterým bylo nahrazeno nařízení č. 44/2001, totiž odůvodňují rozšíření judikatury Soudního dvora na případy, kdy byla soudu svěřena výlučná příslušnost na základě dohody účastníků řízení⁴¹. Užitečný účinek tohoto nařízení je tak zaručen⁴².

E. K důvodu veřejného pořádku pro zamítnutí uznání a výkonu „anti-suit injunctions“

47. Posouzení, zda je rozhodnutí ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem státu, v němž se o uznání žádá, jak je stanoveno v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001⁴³, se týká *účinků cizího rozhodnutí*, pokud je uznáno a vykonáno⁴⁴, ve světle evropské koncepce veřejného pořádku⁴⁵.

48. Podle judikatury Soudního dvora musí být čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 vykládán striktně, neboť představuje překážku uskutečnění jednoho ze základních cílů tohoto nařízení. Proto by se toto ustanovení mělo používat pouze ve výjimečných případech. Soudní dvůr přezkoumává meze, v jejichž rámci může soud členského státu použít tento pojem, aby neuznal rozhodnutí vydané v jiném členském státě⁴⁶.

49. Pokud jde o procesněprávní veřejný pořádek⁴⁷, přijal Soudní dvůr široké pojetí pojmu uvedeného v tomto čl. 34 bodě 1, neboť se domnívá, že se ho lze dovolávat v případě překážky práva na účinnou právní ochranu zaručeného článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie⁴⁸.

⁴¹ – V tomto smyslu viz Usunier, L., op. cit., bod 5. Viz také Legros, C., op. cit., bod 48.

⁴² – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. dubna 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, bod 29), a ze dne 10. února 2009, Allianz a Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, bod 24).

⁴³ – Viz body 5 a 26 tohoto stanoviska.

⁴⁴ – Viz zpráva P. Jenarda o Úmluvě ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1979, C 59, s. 1), zejména s. 44, jakož i rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, bod 60 a citovaná judikatura).

⁴⁵ – Viz rozsudek ze dne 28. března 2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, body 25 až 27). K tomuto pojmu viz Nowak, J., T., a Richard, V., „Article 45“, v Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) No. 1215/2012*, op. cit., s. 638 až 678, zejména body 45.69 až 45.72, s. 666 až 668, a Mankowski, P., „Article 45“, v Magnus, U., a Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, 2. vydání, Otto Schmidt, Kolín nad Rýnem, 2023, s. 842 až 918, zejména body 28 a násl., s. 864 a násl.

⁴⁶ – Viz rozsudek ze dne 6. září 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, body 48 a 49) a rozsudek ze dne 25. května 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, body 38 a 40). Viz také rozsudek ze dne 20. června 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, bod 77).

⁴⁷ – V tomto ohledu viz Gaudemet-Tallon, H., a Ancel, M.-E., *Compétence et exécution des jugements en Europe, Règlements 44/2001 et 1215/2012, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1998 et 2007)*, 6. vydání, Librairie générale de droit et de jurisprudence, sbírka „Droit des affaires“, Paříž, 2018, body 438 a násl., s. 611 a násl., a také Nowak, J., T., a Richard, V., op. cit., body 45.82 a násl., s. 671 a násl.

⁴⁸ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. května 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, body 44 až 46 a citovaná judikatura). Porušení procesněprávního veřejného pořádku tedy představuje zjevné porušení práva na obhajobu, které podléhá využití opravných prostředků (body 48 a 50 tohoto rozsudku a citovaná judikatura). K uplatnění tohoto důvodu pro neuznání „anti-suit injunctions“ viz Mankowski, P., op. cit., bod 31, s. 869.

50. V projednávané věci se otázka předkládajícího soudu týká uznání a výkonu soudních rozhodnutí založených mimo jiné na porušení doložky o volbě soudu obsažené v dohodách o narovnání, přijatých soudem určeným stranami, která určuje finanční důsledky⁴⁹. Tato rozhodnutí zejména ukládají stranám těchto dohod, jež se na tento soud neobrátily jako na první v pořadí, povinnost nést náklady vynaložené ostatními stranami žalovanými v jiném členském státě, a to formou zálohy.

51. Tato rozhodnutí, která nebyla přijata jako zajišťovací a jsou doprovázena opatřeními k zajištění jejich výkonu, stanoví další náhradu škody v případě pokračování řízení před řeckým soudem. Jejich účinky proto dalece přesahují výklad dohod o narovnání a zkoumání jeho příslušnosti soudem určeným stranami v těchto dohodách⁵⁰.

52. V rámci daných okolností tak mají zejména usnesení High Court nepochybně za následek, že dotčené strany jsou nuceny vzít svou žalobu zpět. Tím je nepřímou ztížen přístup k jedinému soudu projednávajícímu spor ve věci samé, který je podle nařízení č. 44/2001 oprávněn rozhodnout o své příslušnosti, ukončit řízení a rozhodnout o nákladech řízení, jež před ním bylo zahájeno, a o případných nárocích na náhradu škody, které z něj vyplývají.

53. Vzhledem k tomu, že tomuto soudu přísluší celkové posouzení řízení a všech okolností⁵¹, předkládající soud podle mého názoru oprávněně poukazuje na to, že uznání a výkon rozsudku a usnesení High Court jsou zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem místa soudu, a tvrdí, že je tím porušena základní zásada v evropském soudním prostoru založená na vzájemné důvěře⁵², podle níž každý soud rozhoduje o své příslušnosti. Připomínám, že tato zásada vedla Soudní dvůr ke konstatování, že za všech okolností brání vydání rozhodnutí, která přímo nebo nepřímou zakazují pokračování řízení zahájeného v jiném členském státě.

54. Jinými slovy, vzhledem k systémovému základu tohoto zákazu se od něj nelze odchýlit, s výjimkou provedení rozhodnutí, jež by bylo zakázáno v přímém řízení.

55. Navrhuji proto, aby Soudní dvůr na první předběžnou otázku odpověděl kladně, a proto konstatoval, že druhou předběžnou otázku není třeba zkoumat.

⁴⁹ – Je třeba zdůraznit, že se tato otázka netýká opodstatněnosti přiznání náhrady škody v případě, že strana porušila dohodu o vyloučení příslušnosti. V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že ve fázi uznání rozhodnutí je jakýkoli přezkum ve věci samé zakázán [viz rozsudky ze dne 25. května 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, bod 41), a ze dne 16. ledna 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, bod 54)]. Zadruhé považují nicméně za vhodné zmínit se o diskusi právní vědy, která v této oblasti existuje. Viz na jedné straně Gaudemet-Tallon, H., a Ancel, M.-E., op. cit., bod 162, s. 215, kdy autoři argumentují pro zápornou odpověď v právu Unie. Na druhé straně viz Brosch, M., a Kahl, L., M., „Article 25“, v Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) No. 1215/2012*, op. cit., s. 344 až 374, zejména bod 25.75, s. 366, v němž jsou citována rozhodnutí Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 17. října 2019, III ZR 42/19, body 41 až 45, a Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) ze dne 23. února 2007, č. 201/2007, jakož i Álvarez González, S., „The Spanish Tribunal Supremo Grants Damages for Breach of a Choice-of-Court Agreement“, *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)*, Gieseking, Bielefeld, sv. 29, č. 6, 2009, s. 529 až 533. Podotýkám, že v německém rozhodnutí, na které se odvolávají společnost Charles Taylor a FD, bylo rozhodnutí o náhradě škody přijato soudem určeným účastníky řízení poté, co první soud, u něhož bylo zahájeno řízení, ověřil svou příslušnost. Viz zejména komentář Burianski, M., „Damages for breach of an exclusive jurisdiction clause“, leden 2020, k dispozici na adrese: <https://www.whitecase.com/insight-alert/damages-breach-exclusive-jurisdiction-clause>.

⁵⁰ – V tomto ohledu mohla být v původním řízení vznesena otázka použití procesních pravidel stanovených v rozsudku ze dne 9. prosince 2003, Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657), za předpokladu, že bylo zjištěno, že jsou splněny podmínky litispence. V rozporu s rozhodnutím Soudního dvora normotvůrce Unie při přepracování nařízení č. 44/2001 upřednostnil soud zvoleného místa soudu pro potvrzení jeho příslušnosti za podmínek stanovených v čl. 31 odst. 2 a 3 nařízení č. 1215/2012, včetně podmínky, že u tohoto soudu musí být zahájeno řízení o sporu. K této poslední podstatné podmínce, zejména v projednávané věci, viz Usunier, L., op. cit., bod 29. O rozšíření tohoto řešení na situace, kdy se použije nařízení č. 44/2001, viz Gaudemet-Tallon, H. a Ancel, M.-E., op. cit., bod 367, s. 534. Dále je třeba připomenout, že ve fázi uznání cizího rozhodnutí nebrání nedodržení pravidel litispence takovému uznání. Viz rozsudek ze dne 16. ledna 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, bod 52).

⁵¹ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. dubna 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, bod 48).

⁵² – Viz bod 40 tohoto stanoviska.

V. Závěry

56. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené Areios Pagos (Kasační soud, Řecko) odpověděl následovně:

„Článek 34 bod 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

musí být vykládán v tom smyslu, že

soud členského státu může odmítnout uznání a výkon rozhodnutí z důvodu jeho rozporu s veřejným pořádkem spočívajícího v tom, že toto rozhodnutí brání pokračování řízení probíhajícího před jiným soudem tohoto členského státu tím, že přiznává jednomu z účastníků řízení prozatímní finanční náhradu nákladů, které nese z důvodu zahájení tohoto řízení, a to zaprvé proto, že se na předmět tohoto řízení vztahuje dohoda o narovnání, jež byla platně uzavřena a potvrzena soudem členského státu, který uvedené rozhodnutí vydal, a zadruhé proto, že soud jiného členského státu, u něhož bylo toto řízení zahájeno, není příslušný vzhledem k doložce o výlučné příslušnosti.“